

Charakteristika moderního ošetřovatelství

Cesta od pouhé pomoci k samostatné vědecké disciplíně =
PROFESIONALIZACE

1.ročník OŠETŘOVATELSTVÍ

Mgr. Dagmar Maršálková

Co si představíte pod pojmem moderní ošetrovatelství?

- Objasníme hlavní znaky, hodnoty a cíle moderního ošetrovatelství.
- **Zamyslíme se: V čem se práce sestry liší od minulosti?**
- Na tabuli zaznamenáme vaše dosavadní představy a zkušenosti.

Cíl hodiny

Porozumět charakteristice moderního ošetrovatelství

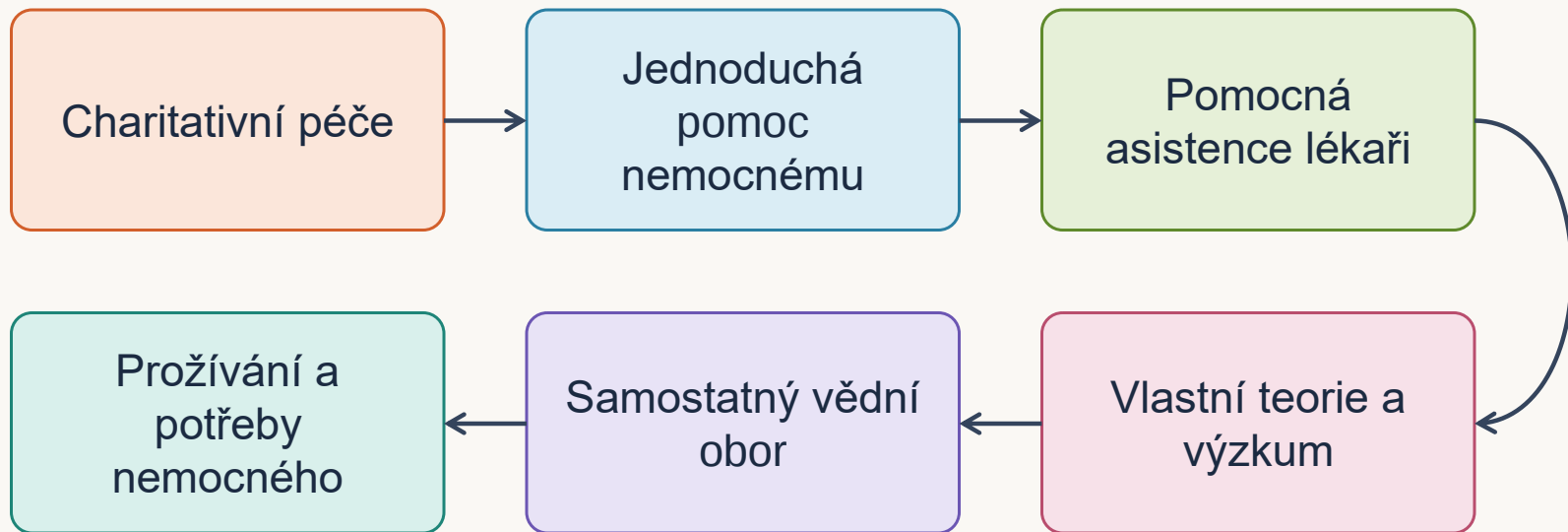
svými slovy definovat ošetrovatelství

Začneme

Vašimi představami a zkušenostmi

Od intuitivní pomoci k vědnímu oboru (profesionalizace)

Ošetřovatelství se proměnilo z pomocné asistence v samostatnou vědeckou disciplínu, která sleduje také prožívání a potřeby nemocného.

DEFINICE OŠETŘOVATELSTVÍ

*samostatná, nezávislá profese, která je součástí
multidisciplinárního týmu zdravotnických odborníků*

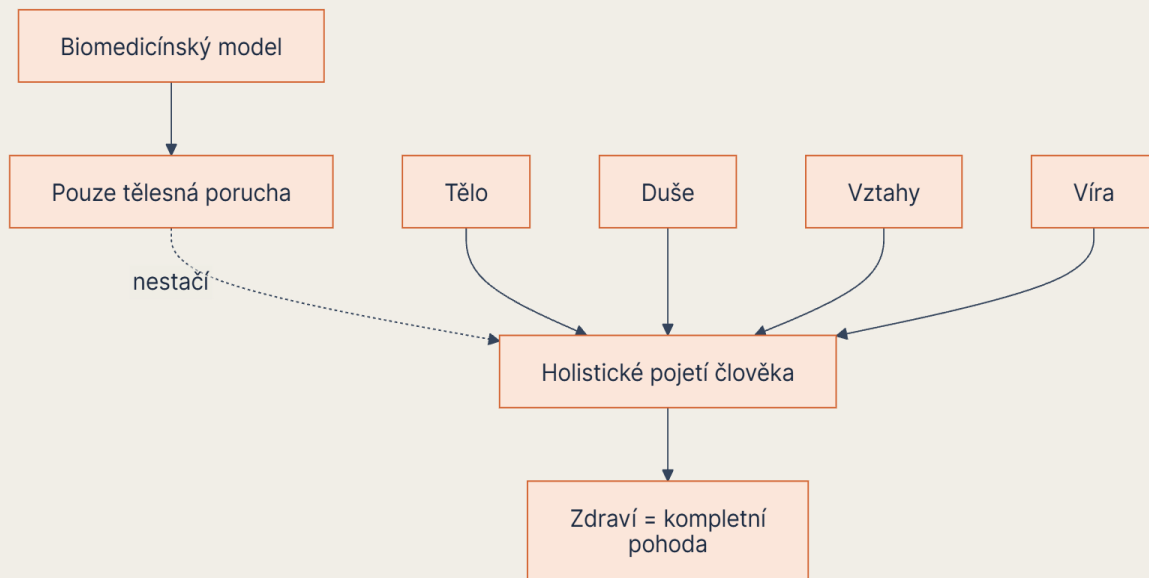
Ošetrovatelství jako samostatná a regulovaná profese

- **Kompetence, standardy a autonomie:**
sestra jedná v jasně vymezeném profesním rámci (**zákon č. 96/2004 Sb.**)
- **Vzdělávání:** připravuje se na střední, vyšší odborné (Dis.) i vysoké škole (Bc, Mgr.).
- **Samostatné rozhodování (autonomie) :**
plánuje ošetrovatelský proces a vyhodnocuje péči o pacienta.

*Plánování a dokumentace podporují bezpečnou a odbornou péči.
AGEL Středomoravská nemocniční*

Člověk v bio-psycho-sociálně-spirituálním pojetí

Moderní ošetrovatelství odmítá zúžit pacienta na tělesnou poruchu. Zdraví chápe jako

Zaměření na podporu zdraví a prevenci

Preventivní měření pomáhá zachytit riziko včas.
Mediclinic.cz

- Ošetřovatelství nepůsobí jen u lůžka akutně nemocného člověka.
- Klíčový význam má **prevence onemocnění** a včasný záchyt rizikových faktorů, edukace.
- Cílem je snižování výskytu chronických chorob a zvyšování kvality života populace.

Edukační role a posilování soběstačnosti

Rovnocenný partner

Pacient se aktivně podílí na péči o své zdraví a na rozhodování.

Edukace pacienta

Sestra systematicky vysvětluje zásady životosprávy a správné užívání léků.

Příprava na návrat domů

Rodina získává potřebné informace a pacient podporu k co největší nezávislosti.

Ošetřovatelství založené na vědeckých důkazech (EBP)

Rozhodnutí o péči se neopírá jen o zvyk, ale o tři vzájemně propojené

- **Ne „vždy se to tak dělalo“:** postupy vycházejí z ověřených poznatků, ne z neověřených zvyklostí.
- **Evidence-Based Practice = praxe založená na důkazech:** spojuje nejlepší dostupný vědecký výzkum s klinickou zkušeností.
- **Pacient není „případ“:** zohledňují se jeho individuální preference, potřeby a hodnoty.

EBP pomáhá volit péči, která je odborná, bezpečná a přizpůsobená konkrétnímu pacientovi.

Příklad EBP v každodenní ošetrovatelské praxi

Porovnejte, jak EBP nahrazuje tradiční zvyklosti postupy, které podporují bezpečnější a účinnější péči.

	Zastaralý přístup	Přístup založený na důkazech
Ošetření ran	Vysušování a gáza	Vlhké fázové hojení ran
Dekubity	Masírování zarudlých míst	Polohovací plány a antidekubitní matrace
Bolest	Tlumení až při stížnostech	Pravidelné škálování a preventivní analgezie

Etický rámec a ochrana práv nemocného

*Paraván je jednoduchý prostředek ochrany intimity nemocného.
ESTAV.cz*

- Každodenní péči řídí dokument **Práva pacientů** a etický kodex sestry.
- Důsledně chráníme **soukromí, lidskou důstojnost a osobní údaje** nemocného.
- Před každým ošetřovatelským výkonem je nutné zajistit **informovaný souhlas**.

Základní bioetické principy v ošetřování

Beneficence

Aktivně **konat dobro** ve prospěch nemocného.

Non-maleficence

Především nepoškodit pacienta

„neškodit“

Spravedlnost

Ke všem ošetřovaným
přístupovat férově a bez
diskriminace.

„všem stejně“

Etická ošetřovatelská
péče

Autonomie

Respektovat **právo nemocného rozhodovat o**
sobě.

Spolupráce v multidisciplinárním týmu

Komplexní péče vzniká tehdy, když odborníci **sdílejí** informace a **koordinují**

- Ošetrovatelský personál je **rovnocenným partnerem** multidisciplinárního týmu.
- Sestra úzce spolupracuje s lékaři, fyzioterapeuty, nutričními terapeuty i sociálními pracovníky.
- Efektivní předávání informací zajišťuje bezpečnou návaznost péče a společné rozhodování.

Každý člen týmu přináší vlastní odbornost; společným cílem je **koordinovaná a bezpečná péče o pacienta**.

Postavení a kompetence praktické sestry

- Profesní role je vymezena
****zákonem č. 96/2004 Sb.****
<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-96>
- Praktická sestra samostatně poskytuje
**základní ošetrovatelskou péči bez
přímého dohledu. (autonomie)**
- **2 příklady kompetencí:** aplikuje ordinované
léky a provádí odběry krve; sleduje vitální
funkce.....

*Trenažér umožňuje bezpečný nácvik ošetrovatelských výkonů.
Helago CZ*

Digitální technologie a moderní pomůcky

Technologie podporují bezpečné rozhodování, průběžné sledování a dostupnost péče.

- **Elektronická dokumentace** a čtečky čárových kódů zvyšují bezpečnost podání léků.
- Pokročilé infuzní pumpy, monitorovací lůžka a telemetrické systémy pomáhají sledovat stav pacienta.
- **Telemedicína** umožňuje vzdálené sledování chronicky nemocných.

Technologie nenahrazují odbornou péči sestry — rozšiřují její možnosti a podporují bezpečnost pacienta.

Celoživotní vzdělávání a flexibilita

Simulační kurz umožňuje bezpečně trénovat reakce na náročné situace.

Simulační centrum / cvičná nemocnice LF OU (SIMLEK)

- **Flexibilita:** rychlé přizpůsobení novým podmínkám a krizovým situacím.
- **Celoživotní vzdělávání:** zákonná povinnost prostřednictvím seminářů, kurzů a certifikací.
- Profesní dovednosti se rozvíjejí také pod záštitou institucí, jako je **NCO NZO**.
Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských

zdravotnických oborů

<https://www.nconzo.cz/cs/>

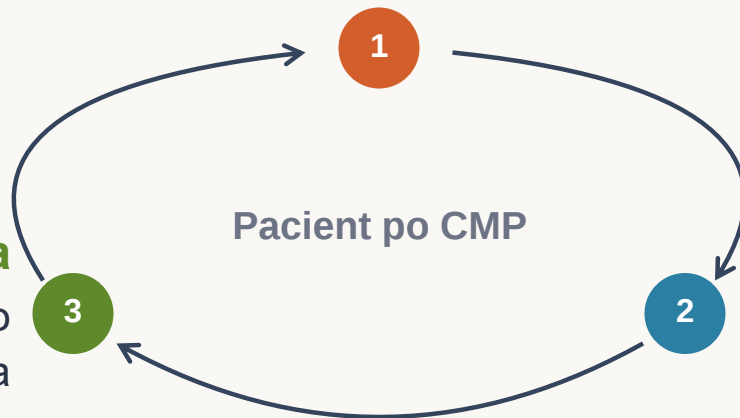
Modelová situace: Holistická péče o pacienta po CMP

Fyzická rovina

Polohování, nácvik hygieny a prevence dekubitů s fyzioterapeutem.

Edukační rovina
Nácvik soběstačného stravování a příprava na domácí péči.

Psychická a sociální rovina
Zmírnění úzkosti z nesoběstačnosti a kontakt s rodinou.

Shrnutí: Pilíře moderního ošetrovatelství

Vědní obor

Samostatný obor stavějící na postupech **EBP** a moderních technologiích.

Celostní péče

Celostní pohled na člověka s důrazem na edukaci, prevenci a autonomii.

Spolupráce a rozvoj

Týmová spolupráce podložená přísnými etickými normami a celoživotním učením.

Zdroje

1 [PDF] Biologické, psychosociální, digitální a spirituální aspekty - bookup.cz

https://storage.bookup.cz/ebooks/preview/000/963/964/preview_9788027147168.pdf

2 [PDF] Holistická filozofie moderního ošetrovatelství a možnosti ... - IS VŠPJ

<https://is.vspj.cz/bp/get-bp/student/40598/thema/4983>

3 Ošetrovatelství jako vědecká disciplína: Průvodce pro studenty | StudyFi

<https://studyfi.com/wiki/cs/osetrovatelstvi-jako-vedecka-disciplina>

4 [PDF] HOLISTICKÝ PŘÍSTUP V OŠETŘOVATELSKÉ PÉČI,

<https://dspace.zcu.cz/bitstreams/4ac24c09-550a-4e39-8219-336614d53ecd/download>

5 [PDF] Bakalářská diplomová práce - Theses

<https://theses.cz/id/co9ksv/17763852>

6 [PDF] Implementace praxe založené na důkazech do výuky - Dokumenty

<https://dokumenty.osu.cz/lf/uom/uom-publikace/sbornik-2012.pdf>

7 [PDF] Vybrané kapitoly z ošetrovatelství - UTB

<https://www.utb.cz?mdocs-file=59771>

8 [PDF] Ošetrovatelství založené na důkazech

<https://dwn.alza.cz/ebook/nahled/pdf/EK14654>

ČÍKOVÁ, Z. a kolektiv. Ošetrovatelství pro 1. ročník, GRADA Publishing 2025, ISBN [978-80-271-5683.2](https://www.grada.cz/kniha/978-80-271-5683-2).

Děkuji za pozornost